

Sygn. akt II PK 217/17

POSTANOWIENIE

Dnia 9 sierpnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z powództwa E.G.
przeciwko Instytutowi [...] z siedzibą w W.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 9 sierpnia 2018 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 21 lutego 2017 r., sygn. akt XXI Pa .../16,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy w W. wyrokiem z dnia 21 lutego 2017 r.,
wydanym na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego Instytut [...] w W. od
wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia
22 lipca 2016 r., zmienił ten wyrok i oddalił powództwo E.G. o przywrócenie jej do
pracy w pozwanym.

Powódka E.G. wniosła do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku
Sądu Okręgowego z dnia 21 lutego 2017 r., zaskarżając ten wyrok w punkcie 1. i
zarzucając mu w tym zakresie naruszenie prawa materialnego, to jest: art. 30 § 4
k.p.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca,
powołując się na art. 398⁴ § 2 k.p.c. w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., podniosła,
że skarga ta jest oczywiście uzasadniona. Uzasadniając to twierdzenie, skarżąca

zauważyła zaś, że Sąd Okręgowy zmienił wyrok Sądu Rejonowego, błędnie przyjmując, że Sąd Rejonowy pominął drugą z przyczyn rozwiązania umowy o pracę ze skarżącą i ograniczył swoje rozstrzygnięcie wyłącznie do pierwszej przyczyny wskazanej w uzasadnieniu wypowiedzenia. Jednakże, zdaniem skarżącej, Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej oceny obu przyczyn rozwiązania umowy o pracę i na tej podstawie przyjął, że wskazane przez pozwanego przyczyny nie mogą stanowić uzasadnienia wypowiedzenia skarżącej umowy o pracę. Z treści uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego wynika bowiem, że wyłączną przyczyną rozwiązania umowy o pracę ze skarżącą było zakończenie przez pozwanego realizacji projektu opisanego w skardze kasacyjnej, podczas gdy skarżąca jedynie w 60% swojego czasu pracy wykonywała czynności związane z tym projektem, a pozostałe czynności zajmowały jej pozostały czas. Czynności te przed realizacją projektu zajmowały natomiast 100% jej czasu pracy, a po zakończeniu projektu zostały powierzone innym osobom. Tym samym, podana przez pozwanego przyczyna rozwiązania umowy o pracę nie może być traktowana jako rzeczywista, a tym bardziej zrozumiała dla skarżącej i nie może uniemożliwiać celu jej zatrudnienia leżącego u podstaw zawartej umowy o pracę, jak wskazywał pozwany i Sąd drugiej instancji.

Zdaniem skarżącej, powyższe okoliczności wskazują, że zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistym i rażącym naruszeniem art. 30 § 4 k.p., zwłaszcza że Sąd Okręgowy uznał, że na uwzględnienie zasługiwał zarzut apelacyjny pozwanego dotyczący pominięcia jednej z przyczyn wypowiedzenia umowy o pracę, nie kwestionując przy tym zasadności rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego odnośnie dopierwszej przyczyny. Jednakże z uwagi na to, że obie wskazane przez pozwanego przyczyny były związane z realizacją projektu – obie także należało uznać za bezzasadne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada także przypomnieć, że zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury skarga jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu

podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek skarżącej o przyjęcie jej skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów.

Skarżąca, co już wyżej zostało podniesione, opiera ten wniosek na założeniu, że w niniejszej sprawie doszło do oczywistego i rażącego naruszenia art. 30 § 4 k.p. i z tym naruszeniem wiąże oczywistą zasadność swojej skargi. Również w podstawie zaskarżenia ogranicza się do zarzutu naruszenia tego przepisu. Tymczasem, art. 30 § 4 k.p. stanowi, że w oświadczeniu pracodawcy o wypowiedzeniu umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony lub o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia powinna być wskazana przyczyna uzasadniająca wypowiedzenie lub rozwiązanie umowy. Wykładnia tego przepisu była wielokrotnie przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się zaś, że pracodawca może określać przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę na różne sposoby. Liczy się jedynie to, aby z oświadczenia pracodawcy wynikało w sposób niebudzący wątpliwości, co jest istotą zarzutu stawianego pracownikowi i usprawiedliwiającego rozwiązanie z nim stosunku pracy (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 15 listopada 2006 r., I PK 112/06, Prawo Pracy 2007 nr 5, s. 27 i z dnia 8 stycznia 2008 r., I PK 177/07, LEX nr 448827 oraz orzecznictwo powołane w ich uzasadnieniach). Dlatego wymaganie wskazania przez pracodawcę konkretnej przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę nie jest równoznaczne z koniecznością sformułowania jej w sposób jak najbardziej precyzyjny, szczegółowy i drobiazgowy, z powołaniem opisów wszystkich faktów i zdarzeń, dokumentów, ich dat oraz wskazaniem poszczególnych działań, czy zaniechań, składających się w ocenie pracodawcy na przyczynę uzasadniającą

wypowiedzenie umowy o pracę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2008 r., II PK 82/08, LEX nr 489012). Celem regulacji zawartej w art. 30 § 4 k.p. jest umożliwienie pracownikowi obrony przed wypowiedzeniem umowy o pracę, a zatem ujęcie przyczyn wypowiedzenia powinno być konkretne i precyzyjne w takim stopniu, aby umożliwiało mu rzeczową obronę w razie ewentualnego procesu sądowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2012 r., II PK 60/12, LEX nr 1243025). Najogólniej rzecz ujmując, można więc stwierdzić, że pracodawca nie narusza przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę za wypowiedzeniem - w zakresie sposobu określenia przyczyny wypowiedzenia (art. 30 § 4 k.p.) - wówczas, gdy pracownik jest świadomy tego, z jakich powodów pracodawca zdecydował się na zakończenie z nim współpracy.

Odnosząc powyższe rozważania do argumentacji zawartej w uzasadnieniu ocenianego wniosku, Sąd Najwyższy stwierdza, że brak w niej jakiegokolwiek wyводу o charakterze jurydycznym, który stanowiłby choćby próbę wykazania, że Sąd drugiej instancji dokonał odmiennej wykładni art. 30 § 4 k.p., która pozostawałaby w jawnej, widocznej *prima facie*, sprzeczności z wcześniej zaprezentowaną utrwaloną wykładnią przyjętą w judykaturze lub że zastosował ów przepis w sposób oczywiście sprzeczny z powszechnie przyjętymi regułami jego interpretacji. W szczególności skarżąca nie twierdzi bowiem, że Sąd drugiej instancji wadliwie zaakceptował przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę podane przez pozwanego jako spełniające kryteria określone w art. 30 § 4 k.p. Upatruje natomiast naruszenia powołanego przepisu w tym, że Sąd drugiej instancji błędnie przyjął, że w postępowaniu pierwszoinstancyjnym doszło do pominięcia drugiej przyczyny rozwiązania umowy o pracę podanej przez pozwanego, skoro wyrok Sądu Rejonowego został oparty na założeniu, że zakończenie realizacji projektu (będące pierwszą przyczyną) nie uzasadniało wypowiedzenia skarżącej umowy o pracę, jeśli czynności związane z realizacją owego projektu zajmowały tylko 60% czasu pracy, gdyż mogła nadal wykonywać pozostałą część swoich obowiązków. Podkreśla też, że „obie wskazane przez pozwanego przyczyny były związane z realizacją projektu – obie także należało uznać za bezzasadne”.

Skarżąca nie dostrzega jednak, że zasadność takiego twierdzenia mogłaby być analizowana nie przez pryzmat art. 30 § 4 k.p., który dotyczy wszak sposobu

określania przez pracodawcę przyczyn wypowiedzenia bądź rozwiązania bez wypowiedzenia umów o pracę w kontekście ich konkretności i precyzji, ale wyłącznie przez odwołanie się do regulacji art. 45 § 1 k.p., gdyż to on określa reguły oceny zasadności przyczyn wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony i stanowi podstawę do ustalenia, że wypowiedzenie to jest nieuzasadnione lub narusza przepisy o wypowiedzaniu umów (w tym także art. 30 § 4 k.p.). Tymczasem art. 45 § 1 k.p.c. nie został w ogóle powołany przez skarżącą w podstawie zaskarżenia. Sąd Najwyższy przypomina w związku z tym, że zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c., rozpoznaje skargę jedynie w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, co oznacza, że nie może uwzględniać naruszenia żadnych innych przepisów niż wskazane przez skarżącego. Sąd Najwyższy nie jest bowiem uprawniony do samodzielnego dokonywania konkretyzacji zarzutów lub też stawiania hipotez co do tego, którego przepisu dotyczy podstawa skargi. Nie może także zastąpić skarżącego w wyborze podstawy kasacyjnej, jak również w przytoczeniu przepisów, które mogłyby być naruszone przy wydawaniu zaskarżonego orzeczenia. Sąd Najwyższy może zatem skargę kasacyjną rozpoznawać tylko w ramach tej podstawy, na której ją oparto, odnosząc się jedynie do przepisów, których naruszenie zarzucono. Dlatego, nawet w przypadku poddania skargi kasacyjnej merytorycznemu rozpatrzeniu, nie mógłby uwzględnić ewentualnego naruszenia art. 45 § 1 k.p.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż skarżąca nie wykazała potrzeby rozpoznania jej skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji swojego postanowienia.

kc